Dorschner Maević Clara 5 -

uzeće Radica &

uranec Marica 2 a 1 Visoina er 2 - Prassel Alois 1 - Leved. Nikolina 5

nka 1 - Non-- Krolo Svore ć Mate 5 - Bu-3 — Bielić Laura

azzı Marija 5 + Miklauschütz

nović Dragutin 2 – Mandić Fabo a 5 — Jurjević

snom odboru u -Gomilici za

ozvanih vojnika stu namijenjeno

Damjan, načelnik

nik 2) - Alfiica Nikola p. Lo-

Frane, posjednik

nik 20 — Jerku-

Ivan Grgin, po-

tajnik 10. (Slijedi

Ferrari in Zara

& NIPOTE

i effetti pubblici

ondo il listino di

ere di pegno 41/2

Obbligazioni pro-

di pegno 41 2 0

e di Budapest. -

di risparmio di

roviario Bulgare

ferroviarie della

rte di Valore al-

agamento a rate

à di Vienna 1874

mensili di Cor 20

30/0. Vinc princ

858. Vinc. princ.

erese 40/0. Vinc

i 400. Vnc. princi.

riache, Italiane e

125.000, in rate

i e in Conto Cor-

reavviso, verso un

principali piazze

e operazioni d'in-

chieste dei propri

obligazioni contro

ortizzazione, alle

ncendi, Vita, Ac-

ale Agenzia Prin-

erali di Trieste.

MICA

raničenim

žice i na one

manji je ulog

lera) sedmično;

ce od 1 krune

az po pogodbi.

šeći sve naloge

vi po pogodbi.

kovanje, uz na-

znicu ili u te-

og osjeguranja.

papira od vri-

l vrijednosti i

dnosti, čekove,

ovac uz najpo-

ja. h vrsta papira

ju podložne pa-

tka pri vučenju.

van Monarhije.

O, TACNO

elle Cor. 2 ecc.

sili di Cor. 10.

Cor. 10.

Cor. 20.

Cor. 8.

— ZARA

(Slijedi).

omilica).

Otac Serafin

inka 1.

1 10

Smotra Balmatinska DODATAK Objavitelju Dalmatinskomu La Esasses Esta Dalmato ali Avvisatore Dalmato

Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3; za Austro-Ugarsku kr. 5. Na polugodište i na tri mjeseca plača se surazmjerno. Pojedini brojevi Objavitelja Dalmatinskog a stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para. Zastareni brojevi para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične pretplate biti ce povraćena — Pretplate se salju poštanskim naputnicama — Rukopisi se ne vraćaju — Neplačena se pisma ne

Pisma i novce treba šiljati "Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadar" Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Piezzo d'associazione per un anno: Pell'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cer. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 8; per l Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalma a soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.

Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un'anticipazione corrispondente, vengono restituite. — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. —

Manoscritti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.

Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all', Ufficio dell'Avvisatore Dalmato in Zara".

Par l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia

SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Pobjedonosno napredovanje austrijsko-ugarskih i njemačkih snaga prema središnjoj Galiciji.

BEČ, 11. Službeno se objavljuje, 11 maja: U bojevima zadnja dva dana naše su čete probile rusku bojnu liniju kod Debice. Tim su jake ruske snage, koje se bore na jug Visle. prinugjene da brzo uzmaknu iza donjeg tijeka Visloke. Zamašaj ovih dogagjaja izbija na vidjelo u vijestima što imamo od jutros o uzmaku neprijateljskog južnog krila u ruskoj Poljskoj. Protivnik uvigja, da jako utvrgjeni fronat na Nidi više ne može da drži, te ga na vrat na nos napušta. Kao što se uspjeh kod Gorlice i Jasla osjetio na karpatskom frontu, tako uspjeh vojske Nadvojvode Josipa Ferdinanda kod Tarnowa i Debice utiče na položaj u ruskoj Poljskoj. U srednjoj Galiciji naše i njemačke čete potiskuju u neprekidno uspješnim bojevima ostatke potučenih ruskih zborova prema odsjeku rijeke Sana Dynow-Sanov. Pokušani ruski protunapad od koje tri divizije od Sanoka pa duž željeznice prema zapadu, bio je odbijen krvavo i sa teškim gubicima po neprijatelja. Broj zarobljenika raste danimice.

Kolone koje su provalile iz gorovite planine, potukle su kod Baligroda jakog protivnika te su sa prednjim četama prešle kod Dvernika preko Sana. Ruska osma vojska, koja se uopće borila izmegju Lupkova i Uszoka, sada je i ona sa znatnim svojim djelovima upletena u porazu. U južno istočnoj Galiciji Rusi su u više odsjeka prešli na ofenzivu. Provala jakih snaga sjeverno Prutha prema Czernovitzu bila e na državnoj granici suzbijena. Tu se zarobilo 620 momaka. Na sjever Horodenke uspjelo je neprijateljskim odjeljcima da se ušanče na južnoj obali Dnjestra. Tamo boj još traje.

> Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Uspjesi njemačkih četa.

BERLIN, 11. Wolff Bureau javlja: glavni stan, 11 maja. Zapadno bojište.

Na istok Ypres-a mi smo opet napredovali oteli smo pet mitraljeza. Na jugo-zapad Lille Francuzi su nastavili svoje napade na vis Loretto i na mjesta Ablain i Carency; ali svi su im napadi bili odbijeni. Broj momčadi što smo tu zarobili povisio se na 800. Izmegju Carency i Neuville Francuzi još su držali opkope što ih bijahu zauzeli. Tu se boj još bije.

Engleski aeroplan bio je oboren hicima na jugozapad Lille. Na sjevero-zapad Berry-au-Bac naše su čete zauzele na juriš poziciju od 400 metara širine, koja se sastojala od dvije linije jedna za drugom, zarobile su nekoliko neranjenih momaka, otevši dvije sprave za bacanje mina i mnogo municije Neprijateljevi pješadijski napadi na sjever Flirey-a u Bois-le-Pretre izjalovili su se sa znatnim gubicima po neprijatelja.

Istočno bojište. Na istoku položaj je nepromijenjen.

Vrhovna uprava vojske.

PABIRCI

Posjet kod majke Conrada pl. Hötzendorfa.

U dopisnici objavljenoj u "Neues Pester Journal" Vilma Balogh piše iz Beča:

Po gradu izvješene su zastave, a ulice su pune oduševljenja. Pred jednom slikom izloga sakupilo se golemo mnoštvo, i glasom duboka poštovanja svima se usnama otimlje ime Conrada pl. Hötzendorfa. Slavimo divnu pobjedu, a onaj, kome je imamo zahvaliti, sasvijem je naš. Njegovo izrazito, fino, usko lice s dubokim, oštrim pogledom gleda nas iza stakla izloga puno utjehe i nade, kao da nam hoće da ponovi

svoje poznate riječi: "Samo tako dalje! sve je u redu" U tihoj pak sobi stana u ulici Reisner sjedi starica, kojoj se s radosnoga uzbugjenja rumeni lice, a oči sjaju. Već je tri godine prikovana u svoj naslonjač već odavna nije izišla iz svojih udovičkih odaja; samo posjetnici i novine pripovijedaju o njenu burnome životu na polju. Prije rata podnosila je tu sputanost, no sada ne može. Tada je njen sin, njen ljubljeni Frano bio uza nju, zajedno sa svojom djecom, njenom unučadi, od kojih jedan, najdraži joj,

počiva već u dalekom grobu junaka. Već je osam dugih mjeseci da joj samo kratke riječi bojno-poštanskih dopisnica sa bojnih pošta donose vijesti o njenim milima. Starica je sa srebrenom slavom starosti i trpnje na čelu sa bijelim vlasima postala tihom patnicom. Jedina su joj radost i utjeha uspomene na njena sina, koje je oko sebe sabrala. Ovdje je njegov portrait, koji ga prikazuje kao mlada časnika, poručnika, kome se na licu odrazuje čvrsta volja i odlučnost; ondje ga vidi kao majora s njegovom lijepom, elegantnom suprugom, koju je prije više godina izgubio. Na stoliću pak pred naslonjačom gospogje pl. Conrad leže sve one mnoge slike i plakete, što su tokom ovoga rata priregjene o poglavici

Naše napredovanje

Libava je pala, Krosno je zauzeto na juriš, ratni plijen u zapadnoj Galiciji i na Karpatima porastao je na 100.000 zarobljenika, ruska vojska u Beskidima, koja uzmiče, u opasnosti je da bude opkoljena. To je prosto po Ruse galički Sedan. Uz to iz dana u dan dolaze jednostavne vijesti, koje zapečaćuju krvave gubitke englesko-francuske dardanelske vojske. Uspjeh za uspjehom prati djela njemačkih pomoraca, koji sve to više sputavaju obruč oko obala Engleske, gospodarice morå. Lagja za lagjom, koje skrivaju u sebi dragocjenih tereta, propadaju u morske dubine. Besposličarski pokreti, tamni i opasni, šire se po cijeloj Engleskoj. Govori engleskih ministara zabrinuti su, a uz to i lažljivi. Engleski je račun pretrpio nov, pretežak udarac; četiri stotine milijuna u čistome zlatu, što je propalo sa lagjom "Lusitania" doista je veliko blago, za kojim se liju suze osvete. Napokon uskolebani fronat oko Yperna. Čuda čine njemački ogromni topovi, koji iz tajanstvene daljine sikću vatru i propast u brzo poengleženi Dünkirchen, u tu deseterostrukim načinom zagragjenu stražaricu na Kanalu, koji je od vjekova skroz engleski a oko čijih se voda pomaljaju sada periskopi njemačkih podmorskih brodova.

Dočekali smo punoću radosti nagradu za iskušenje od toliko mjesecî, za uzvišenost srdaca, koja je prikovala narod uz narod u čvrstoj vjeri i koja je u vrlo ljutoj borbi podržavala uvjerenost, da ne može biti nikakve sumnje o ispatku i plodovima vojne, jer duh vojuje protiv materije, ideja protiv spekulacije, uvjerenje protiv krilatica. Ta je vjera, ta je volja već i prvi preduvjet pobjede; jer snaga i pouzdavanje zalegja sačinjavaju snagu i pouzdavanje boraca. Fronat i domovina, rovovi i velikogradske ulice samo su promjenjivi oblici jedne i nedjeljive cjeline. Sto se ovdje hoće vanka se izvršuje, što se vanka moli ovdje se uslužno daje s vjerom ispunjuje. Izmegju takih bojnih naroda, ko može razlikovati borce od neboraca, kada se narod i vojska divno isprepliću? Bojni redovi i sobice za rad, stražarična vatra i bolesnički dom uzajamice šalju jedni drugima sinove zemlje; vjera i uvjerenje, duh i duša lete tamo amo, grle se i proniču se. Čvrstoća mirnoga gragjanina čeliči mišice ruke na bojištu; sjajna, ponosna veselost vojnikâ, koji se na kratak boravak povraćaju k svojim kućama, koji su pobijedili i pretrpjeli nečuvene mjere natčovječanskih djela, grije poput sunca

u svoju usku, drhtavu ruku, i njene oči traže ljubljene, povjerljive crte na beživotnim slikama. "Vidite, ovdje mu se vidi crta oko usana, njegov tihi, lijepi osmijeh". "Na ovoj su mu lice prerumeno, kosu presvijetlo, a oči premodro naslikali. Takav on već sada uopće nije. Njegovo lice više je oduhovljeno. Ta na njegova se ramena natisnula briga za čitavu Monarhiju, za milijune i milijune ljudi!"

Danas, na dan ove velike pobjede opet sam potražila gospogju Conrad pl. Hötzendorf u njenu samotnome stanu. Tako veselu nijesam je još nikada zatekła. Njene su se ruke sklopile u duboku vapaju: "Bog mu dao, da se za dobro svoje domovine povrati kao pobjednik, a meni, osamdesetogodišnjoj starici, neka dobri Bog dopusti, da doživim taj čas! Onda ću mirno i rado umrijeti; onda sam sve do-

"Vi znate dobro", pripovijedala mi je dalje, "da sam svoga sina prije nekoliko dana vidjela po drugi put otkada je započeo rat. Ni usugjivala se nijesam da pomisli, da će doći, jer mi je pisao: - Ne mogu te posjetiti, jer ne smijem ostaviti svoje mjesto ni za najkraće vrijeme. Samo onda mogao bih doći, kada bi me previšnja zapovijest pozvala... I on bi pozvan! Prvi su me put unaprijed obavijestili, da se ne prestrašim. Ali sada je došao neočekivano. Sobarica je uletjela u sobu: - Preuzvišeni je došao - poviknula je bez daha. I već je stajao preda mnom. Vitak, mlagjahan, okretan i snažan kao i uvijek, samo nešto prosijede kose iznad sljepočica i s nekim potezom izmegju obrva, koga do sada nijesam poznavala. Došao je pravcem od Vladara, koji ga je zvao, te je veselo pripovijedao, da je Njegovo Veličanstvo našao u najboljemu zdravlju, mirno i puno uzdanja i nade... Onda smo zajedno objedovali, te je ostao nekoliko sati kod mene. U večer morao je otputovati. Bili smo sasvijem na samo. Posjeta nijesmo primali. Tu imali smo jedno drugome toliko toga da kažemo. Ne mislite,

grad i selo i uvijek iznovice raspaljuje preda- | morskih brodova; a to bijaše još ogromna nost i pouzdavanje. Čak i blaga i umiljata lagja, ponos Engleske. Lagja bijaše natovarena snaga ženskinja, koja usrećuje, razliva se dale- onijem predmetima prekooceanske trgovine ko tamo do strašne topovske grmljavine i tješi koji se sada najviše traže: municijom i topoi blaži muke i rane borcima, a na domu krot- vima. Englesko ismijehivanje njemačkih opomena ko steže srce koje kuca. Tu je junakinja do pretvoriće se sada u bjesnilo, jer se doznaje, junakinje. I tako niču patnice i utješnice, koje da je sa lagjom potopljeno i izgubljeno četiri

takogjer imaju časna učešća u pobjedi. budno osjećanje učilo glavnome uvjetu: da se i hrabre ruke, šta je drugo preostajalo, do li njemački podmorskih brod. čvrsta vjera u Božju pravdu, u dobro pravo, u volju za pobjedu i u svijetlu veličinu ličnosti koja je na vodstvu. Mi nijesmo vjerovali u brojke i | nijesmo slušali dokaza, koji je isprvice i poslije matematika golih brojkî htjela iznijeti protiv nas. Saznavanje nečega višega u toku povjesnih udesa nije se prevarilo. Danas padaju ohola računanja. Snaga uvjerenja koje počiva na brojkama raspala se; moć i srdžba milijuna duša smrvila je diplomatske aksiome, a što je statističar u znoju bio izračunao, jedan dan je često | naprosto izbrisao. To je čudo modernoga doba, koje nije manje od mitičnih vremena, jer se duh uzdiže iznad sviju materijalnih i mekaničkih pretežnosti. Dogogjaji zadnjih dana, sve što se zbilo za ovoga proljeća, koje se polako u svoj bujnosti oko na rascvjetava, potvrgjuju čeličnost i vrijednost volje i radnje ovoga doba čelika i živaca.

pobjedi i koji su preteče vrlo dobrih nada.

Za dugo se vremena brutalnom silom gorostasna ruska nadmoćnost razbijala o bedeme naših četa koje se opiru poput litice. U Parizu i u Londonu kladili su se neki za prodiranje put Berlina a neki put Beča. Naša je strpljivost ostala spokojna i uporna; danas je ona u izobilju nagragjena. Vojske, naprema kojima smo se još prije mjeseca dana nalazili u upornoj defenzivi, danas se raspadaju pod teškim bjede sa sjevernim neprijateljem, glavne sile ove vojudarcima našima i naših saveznika.

Pad je Libave zanosna zadovoljština za Memel i za spaljene ruševine u istočnoj Pruskoj. Njemačke zastave na kurlandskome zemljištu ispunjuju starinske narodnosne snove.

A na kraju propast lagje "Lusitania". Jedna lagja više na popisu trijumfa njemačkih pod-

ni pod živu glavu bila stavila pitanje, na koje ne bi meni, baš kao nikome drugome bio mogao a ni smio da odgovori. Ipak bila sam posve umirena, jer iz njegovih je očiju sjalo uzdanje, i ako je on jedan od onih, koji sve dva i tri puta promozgaju i koji se ne povode za praznim nadama. Govorili smo o svome dragome pokojniku, dvadeset i četiri godišnjemu Herbertu, čiji će gubitak u srcu moga Franje uvijek biti teska, ali ponosna rana. Mladi Herbert bio je njegov ljubimac, njegova velika nada. Naš sastanak nakon duga, teška vremena bio je posvećen pokojniku, bio je njegov pogreb... Hoćete li, da vam pokažem njegovu sliku? Dogjite, pokazaću vam je

Gospogja pl. Conrad ustade iz naslonjače i pogje, oslanjajući se o palicu, u susjednu sobu. Lomno i slabašno, ali ipak uspravno izmiče njena tamna pojava preko praga. Ondje prijeko, u malome salonu, megju svježim, mirisavim cvijećem visi najnoviji portrait Herberta pl. Conrada.

"Sve cvijeće, koje dobivam od prijatelja i znanaca, darujem njemu", šapuće tiho ljubeća baka. "I vaš jorgovan dala sam onamo odnijeti. Njegova mladost ima pravo na cvijeće.

Slika mladog junaka smiješi se prema mirisavim darovima ljubavi a srčane, smjele poručnikove oči gledaju tako otvoreno, kao da govore: "Ne plačite za mnom, za nama, koji smo tako rano našli smrt. Ta lijepo je umrijeti u mladosti, u snažnom, toplom pramaljeću života, bez osjećaja smrtnih slutnja".

Gospogja pl. Conrad govori dalje s tihim, nježnim glasom, kao da se boji, da ne probudi pokojnika:

"Tek sada smo doznali pojedinosti o njegovoj smrti. Bio je u strašnom boju s Rusima kod Žolkieva. Baš je bio doviknuo svom satniku: "Mi se još možemo sasvijem dobro držati", kad ga je pogodilo neprijateljsko zrno. Ljudi i konji jurili su preko njegove lješine na juriš. Kasnije su ga naši ljudi sahranili; ali generalnoga štaba. Starica uzimlje jednu za drugom da smo se možda razgovarali o ratu. Ja mu ne bih koji je njegov grobni humak, ko bi to mogao pouz-

stotine milijuna dobra zlata. I to je odmazda Mi smo sve to znali. Naše nas je uvijek u svjetskoj povijesti. Jednom su engleski gusari imali naslade u proganjanju španjolskih lagja, ne dademo zastrašiti, već da u radosti i žalosti koje su se vraćale u domovinu nakrcane sresačuvan o ponos dobra razbora i plemenitu brom. Oni su otimali i potapali, a njihova stvar spremnost hrabra srca. Svima nama, koji smo ne bijaše ni za desetinu tako dobra i pravedna, daleko od sudbonosnih stolova, na kojima se kao što je danas njemačka stvar, dok je njihov odlučuje oblik i vrijeme bitaka i vojnî, na kojima uspjeh za toliko desetina godina po svoj prise udesi naroda polažu u malo ruku, ali u čvrste | lici bio manji od uspjeha, koji je sada postigao

> I tu se vidi Božja opomena. Engleska je u srce pogogjena, vrlo bolno ranjena, njene financije teško oštećene. Tu je pobjeda dobre njemačke tanadi od čelika nad engleskom tanadi od srebra, koja se tako emfatično uznosila.

Zetva je svagdje bogata; a sve je samo milost pravednoga udesa, koji nagragjuje skromnu pravicu. Plodovi trudna i strpljiva rada padaju u ruke nama i našim saveznicima. Oni nas neće zavesti na obijest, ali nam daju pravo na veću srčanost i svjež napon sila, eda se dovrši veliko djelo.

Ratni prijegled

(Nastavak vidi broj 3.).

Au fenbergova vojska promjenjuje fronat.

Preletimo li na brzu ruku dobitke zadnjih nya moralo je biti prvom brigom našeg vrhovnog Poradi nepovoljna ispatka bitke kod Przemysladana, jasno i pouzdano ćemo razabrati da na- zapovjedništva, da ne prepusti Brudermannovu vojsku predujemo svagdje naokolo, da se razvijaju i Böhm-Ermollievu istočnu skupinu daljim navalama sve pruge i svi putevi, koji vode ka konačnoj mnogo veće premoći, već da joj brzo i izdašno priteče u pomoć. To se moglo samo tako dogoditi, da se pobjedonosno napredovanje Auffenbergove vojske zaustavilo i da joj se naložilo, da se povrati i pripravi za navalu na bok opasnoga neprijatelja.

Zadatak, koji je tijem bio namijenjen Auffenbergovoj vojsci, nije bio ni malo lak; jer se masa vojske s mnoštvom povoznih kolona, koje su od potrebe za pokriće njenih mnogostranih životnih i bojnih potreba, ne da okrenuti poput rukavice. Ali i ta je vještina uspjela. Teško pitanje vanredno se brzo riješilo, i ako su čete bile izmorene i ako su putevi bili loši. Na 1 septembra, boreći se još za slavu poske nalazile su se već dva dana kasnije frontom prema jugu, na istok Tomaszowa, spremne za navalu preko Rawa Ruske, u zalegju zaštićene slabijom skupinom pod Nadvojvodom Josipom Ferdinandom, koja je, progoneći neprijatelja koga bijaše potukla kod Komarowa, dospjela do područja Grubieszowa na vrhu kuta Bug-Huczwa. To bijaše doista krasno djelo vojene tehnike, koje služi vodstvu kao i četama na naj-

dano znati, ko će prepoznati iznakaženo mrtvo tijelo? Od njegovih stvari dobili smo samo od zrnja razderano krzno. Ovo sada nosi njegov brat, koji je, pošto mu je zacijelila rana, takogjer pošao na fronat. Herbertovi konji, njegov dnevnik, lisnica, sve što bi nam bilo tako milo, jer ga se njegova ruka dodakla, sve je izgubljeno. Rusi, kako čujem, pljačkaju naše mrtvace.... Posljednji pozdrav, koji sam primila od svoga unuka, bila je kratka dopisnica: "Dovigjenja!". Takav je bio uvijek; kratak, srčan, odlučan, baš kao i otac mu, koji je cijeli svoj život od najranije mladosti posvetio svome zvanju"

Zapitala sam gospogju pl. Conrad nije li štogod čula o sudbini przemyslskih zarobljenika. Ona mi od-

"Ništa do li ono što i drugi znadu. I ja sam imala u tvrgjavi mlada nećaka, kassanskog poručnika Teucherta. On je htio da se posveti slikarstvu, te je učio u Münchenu, kada ga je rat pozvao natrag u domovinu..... Da, da! Rat ne štedi nikoga od nas. Bogataši i siromasi, odličnici i obični smrtnici, sve je to sad jednako".

Propast "Lusitanije".

Udarac za udarcem pada na saveznike trojnog sporazuma. "Evo i najsilniji engleski gorostas, "Lusitanija", našao je smrt u hladnim valovima morskim. "Torpediran i potopljen", glasila je lakonička vijest, koja je cijelom svijetu javljala propast ovog čudovišta

U pjenećim se i šumećim se valovima, koji se zatvoriše nad gorostasnim ovim brodom, izumro je ironički posmijeh engleskih lordova, koji su na sva usta govorili i pripovijedali, da njemačka podmorska akcija može škoditi samo ribarskim brodicama, a da će engleska mornarica od sada kao i prije slijediti svoj rad. Propast najvećeg i najboljeg engleskog broda dokazala je, kako su engleski lordovi varali sebe i druge.

Kod Queenstowna, na irskoj obali, zatekao je tr-

Dotle se megjutijem ispostavilo, da ruska bujica | udaraca, dok se njegova otporna snaga uništila i iznije bez teške štete po svoje sile savladala obranbene položaje, koji joj se bijahu oprli kod Zloczówa i Przemyslanya. Već nije nezadrživo udarala prema zapadu, nego se djelimice lagano i oprezno pomicala s juga, istoka i sjevero-istoka prema Lavovu. Glavne mase udarile su s bojnog područja kod Przemyslanya prema sjevero-zapadu, očito odazivljući se pozivu 5 vojske koja je bila poražena kod Komarowa. Razmjerno slabije sile zatvorile su utvrgjeni most kod Halicza na Dnjestru, te su po malo uznapredovale na zapad na području izmegju ove rijeke i Lavova.

Bilo je jasno, da najbliža budućnost neće donijeti glavne navale protiv naše istočne skupine ni pobočnoga nasrtaja Auffenbergove vojske, već da će baš obratno potonjoj pasti u dio taj teški zadatak. Vjerno tvrdoj namjeri da se boj proslijedi radi sputavanja ruskih sila, novi položaj morao je voditi k odluci da se istočnoj skupini dade da s boka podupre borbu Auffenbergove vojske. Do ove odluke moglo je tijem lakše doći, što su hrabre čete, i ako su bile izmorene, usprkos zadnjim doživljajima svježima sačuvale svoju bojnu snagu i vrlo ofenzivni duh.

Napuštanje Lavova.

Prije svega trebalo je ispaniti dva predavjeta Četama se moralo dati pa bilo i kratko vrijeme, da opočinu, pak ih je onda zajedno, u zatvorenoj masi. valjalo upotrijebiti za važni zadatak navale s boka, Oboje je megjutim iziskivalo odluku, koja nije bila ni malo laka: napuštanje Lavova.

Tijem je naravno neprijatelj došao jestino do uspjeha. Ali za obranu opkopa, koji su opasivali grad, bila bi potrebna čitava vojska, koja bi uz to, okružena sa tri strane, bila došla u vanredno teške prilike Pojas bi bio dovoljan za obranu protiv neprijateljske konjice, da bude ova početkom rata provalila u zemlju: ali teškom topništvu već nije mogao da odoli. Prisilni bi pad Lavova bio donio neprijatelju pored moral noga i vojeni uspjeh, što bi se bio mogao podičiti

zauzecem jedne tvrgjave

AND MALL STREET, STATE OF STREET, STATE OF STATE

Ondje sakupljene sile bile bi prije svega bez počinka izložene bojevima i zadržane od neprijateljskih sila, koje bi ih opkolile, dok je svaki momak bio od potrebe za poljsku bitku, koja je bila na pragu. Neprijatelj je već 1 septembra u večer pokucao iz Kulikova na gradska vrata. Uslijed toga je 2 septembra Lavov bio ispražnjen. Čitava istočna skupina povukla se iza potoka Wereszyce, koji lancem jezera kod Gródeka, kroz koja protječe, sačinjava izvrstan obranbeni odsjek. Ovdje su čete mogle naći mira i opočinuti, dok će ih sukob Auffenbergove vojske s neprijateljem, koji se povlačio sjevero-zapadnim pravcem, zovnuti na nova djela.

Ova vojska kretala je prema Rawa-Ruskoj, kamo je prispjela 5 septembra. Za napredovanja njeno je desno krilo imalo doći na željeznicu, što vodi iz Javorova u Lavov, te se ondje pridružiti sjevernom

krilu fronta duž Wereszyce.

Bitka kod Lavova.

To se dogodilo 7 septembra, ali ne bez žestokih bojeva. Svakim korakom protiv Lavova rasle su neprijateljske mase, pak se ćarkanja predstraža razviše brzo u bitku, čime je nastao čas za navalu na fronat duž Wereszyce. Njima je pao u dio zadatak da privedu pobjedonosnu odluku, i one su bile potpuno svjesne sve važnosti toga časa.

Rusi, koji su daleko omalovažsvali pravo stanje ovih neumornih četa i držali da su one već na kraju svojih sila, što je tobože potvrgjivalo napuštanje Lavova bez ikakve borbe, bili su ne malo iznenagjeni, kada su 8 septembra opazili, kako se uvalom Wereczyce približuje nova snažna navala. Gradački i lavovski zbor pod zapovjedništvom pješadijskoga generala pl. Boroevića zauzeše visove s one strane i na sjever grodečke ceste i veliku šumu Janov. Na jugu, kod Komarusa, napredovao je temišvarski i željeznicom prispjeli budimpeštanski zbor protiv ruskih utvrda, a dotle je vojni zapovjednik Böhm-Ermolli postavio onamo i erdeljski zbor.

Borba, koja se bila sa velikom ogorčenosti, nastavila se 9 i 10 septembra. Böhm-Ermollieva i Boroevićeva vojska postizavale su uspjeh za uspjehom. Južno krilo dobilo je sprijeda gotovo 20 kilometara prostora, a gradački se zbor borio već jedva 15 kilometara pred Lavovom. Auffenbergova vojska nije samo odoljevala neprijateljskim navalama, već je i desnim krilom postigla znatnih uspjeha.

Značaj modernog boja dovodi sa sobom, da na mjesto brzih poraznih odluka stupa mučno, a prije svega sporo savlagjivanje. Neprajatelj se uvijek, posto je suzbijem, umio iznovice staviti na nov položaj i energično se opirao. Trebalo je odužih bojeva, mnogo

govačku englesku mornaricu najteži udarac, što ju je zateći mogao. Blizina otoka, na kojem Churchill drži svoja samodopadna ratna razmatranja, nije njšta koristila onome morskom gorostasu, od smrti ga nije spasila engleska ratna mornarica, koja je tvrdila, da je sigurna zaštita i obrana Engleske Propast je "Lusitanije" očita demonstracija proti Engleskoj, da nijekanje neće ništa i nikako koristiti. Ježa i zebnja, koja je cijelu Englesku obuzela, kada je iz Queenstowna stigla ona porazna vijest, djelovati će ne samo na Englesku, već i na njezine saveznike i na neutralce. I u tome stoji sva moralna znamenitost ovog čina njemačke podmornice. Premoć je oholog Albijona skršena, to danas osjeća cijeli svijet, a približava se čas obračunavanja.

Torpediniranjem "Lusitanije" uspjelo je Nijemcima da Engleskoj, koja nas glagju hoće da vlada, zadade silni udarac. Ako je istina što se iz Londona preko Rotterdama javlja, da je na "Lusitaniji" osim nekoliko amerikanskih milijonara bilo do 400 miliju na novca, da je nadalje oslali teret vrijedio do 11 milijuna maraka, ako se k tome nadoda još i neposredna šteta za engleski promet i trgovinu, onda se može reći, da je Njemačka jednim jedinim torpedom prouzrokovala Eugleskoj štetu od jedne milijarde

Da je tobožnji "putnički" parobrod bio oboružan i da je nosio municije i ostalog ratnog materijala, to je novi dokaz, kako je opravdano njemačko podmorsko ratovanje protiv engleskih trgovačkih brodova. Englezi i ovom prigodom viču i protestiraju, da se je katastrofa dogodila, a da nije bilo prije nikakva upozorenja, da će se to dogoditi. Ali to jadikovanje i naricanje malo će Engleskoj koristiti, jer Njemačka može dokazati, da su još prije nego je "Lusitanija" krenula na put, i putnici i vlasnici broda bili upozoreni na pogibelj, kojoj sebe, brod i teret izlažu.

1 rof. Wa ter baron Ljubibratić.

vojevala potpuna pobjeda. Naše čete bile su na najboljemu putu da poluče taj cilj, ali je trebalo još nešto vremena; no to im vrijeme nije bilo dosugjeno.

Opasan položaj na sjeveru.

Već u času, kada je bilo odlučeno da obe vojske uznapreduju preko Wereszyce, položaj se na sjeveru razvio opasnim načinom. Snažni pritisak Danklove i Auffenbergove vojske za posljednjih dana avgusta, potakao je rusko vojno vodstvo, da sva raspoloživa pojačanja i prijevoze što su još bili na putu dopremi na prostor izmegju Visle i gornjega Buga.

Kada su Rusi opazili, da je pobjednik okrenuo od Komarova, opet su novim pojačajima krenuli prema jugu. Skupina Nadvojvode Josipa Ferdinanda, koja je bila ugrožena sa fronta i s boka, morala je komad po komad uzmicati iz kuta Bug-Huczwa, da se približi zalegju Auffenbergove vojske. Ovu su pak već za napredovanja preko Rawa-Ruske napale neprijateljske kolone, koje su bile navrnule sa sjeveroistoka i istoka, tako da je za obranu glavnoga bojnoga fronta bilo potrebno da se sile porazmjeste na ugaonome prema istoku otvorenom položaju.

Izmegju Wieprza i Buga, a na području Cholma, ruske su bojne sile bile sve većma porasle, te su se kretale početkom septembra i protiv desnog boka Danklove vojske, i to baš u isto vrijeme, kada je srednji galički zbor pokušao da na desno obuhvatnom navalom uzduž Wieprza savlada neprijateljski položaj kod Lublina. Ova se morala naravno napustiti, kada su se Rusi pojavili kod Cholma na Wieprzu. Jednako je trebalo napustiti i namjeru da se pomoću Woyrschova domobranskog zbora, sto je dotle bio odveden preko Visle, u isti mah obuhvaćajuči s lijeva, navali na položaj pred Lublinom. Taj je zbor pri promijenjenim prilikama bio mnogo potrebniji za pojačanje ljuto ugroženog desnog krila, te je napredovao prema Tarnovi na položaje na potoku Poru, iza koga se morao povući srednjo-galički i požunski zbor.

Do 9 septembra Danklova se vojska žilavo opirala nadmoći; ali kada je toga dana lijevo krilo Kummerova skupina, bilo potisnuto za znatan komad, a ruska navala na Poru usprkos vrlo hrabrej obrani pritisla položaj kod Tarnave, nije preostajao drugi izbor, već ukloniti vojsku nadmoći, te je najprije povući na visove kod Krasnika-Frampola, a nakon oteškog odlaska povoza iz područja Taneva iza

Vrijeme, koje se imalo upotrijebiti za izvedenje ove namjere, davalo je još kratak rok za nastavak velikog boja kod Lavova, pri čemu je južno krilo

ponovno došlo do uspjeha.

Naprotiv na sjeveru nastajala je sve veća opasnost zbog napredovanja ruskih sila, Kavkazaca, grenadira i gardî, koje su dolazile od Cholma izmegju Wieprza i Huczwe i koje su se uslijed nestašice četa sve više približavale nezaštićenom prostoru izmegju Danklove i Auffenbergove vojke. Da budu Rusi tada prodrli na otvorena im vrata, bili bi se mogli bez smetnje privući zalegju bojnoga fronta. Već 10 septembra u većer pješadijski general Auffenberg bio je prisiljen da sredinu i lijevo krilo, koje se borilo kod Rava-Ruske, povuče natrag, eda zajedno sa skupinom Nadvojvode Josipa Ferdinanda stvori fronat okrenut prema sjeveru. Ova se vojska dakle borila na 11 septembra već više protiv sjevernog nego li protiv svog pravog neprijatelja.

Samo hladnokrvnoj ustrajnosti vodstva i vrlini četa imalo se pripisati, što se vojska mogla poput klisure nepomieno oprijeti divljoj bujici.

Glavna svrha dotadanjih borbî bila je u najširoj mjeri izvršena. Koliko je Rusija bojnih sila mogla os izvesti od kraja njihova okupljanja. Znatna nad moćnost nalazila se naprema našim četama ne samo na istoku i sjeveru, već su se i na području na jug Dnjest a bile brzo u veliku broju sakupile ruske sile. čije su se prednje čete stale preko Stryja približavati Drohobyczu. Ruske su vojske bile uzdrmane i uskomešane našim navalama i pretrpjele su tešķih gubitaka. Kako se pokazalo, trebalo je više sedmica, dok su se oporavile od tih bojeva i dok su Rusi mogli svoje čete tako svrstati, kako je trebalo za nov, veliki

Uzmak sa Sana.

Na svaki način bilo je teško, što su se te borbe morale prekinuti baš onda kada su već Rusi oko Lavova bili gotovo potpuno poraženi; ali rok, koji se tom cilju mogao dati, bio je protekao. Nije li se htjelo, da ta hrabra vojska dospije u opasan položaj, nije preostajao drugi izbor do li odluka uzmaka, koji je na 11 septembra u podne vrhovni zapovjednik vojske odredio. Ponosno se držeći i ponosno razvijenih zastava, pokupivši sve zarobljenike i otete topove, stale su se naše čete povlačiti iza Sana. I samoj Auffenbergovoj vojsci, koja se nalazila u vrlo tešku položaju, uspjelo je, i ako ne bez znatnih bojeva i i gubitaka povoza, da se vješto otme neprijatelju i da bez smetnje prijegje preko Sana. Tu se već našla Danklova vojska, koja je umjela vrlo spretnim načinom ostvariti svoju namjeru da zadobije vremena e da se njen povoz uzmogne udaljiti na oteškome području Taneva. Tako se sjeverna vojska u zadnji čas otela ruskoj premoći, da nakon gotovo trosedmične neprekidne bitke odahne i sabere novih sila.

Zadatak uvodne vojne.

Zadatak, koji je općeniti ratni položaj propisivao našoj sjevernoj vojsci za uvodne vojne, ona je izvršila u potpunoj mjeri. Iz toka dogogjaja, koji smo ocrtali u krupnim crtama, jedva se dade razabrati sva sila junačkih bojeva i sva djela požrtvovne hrabrosti i s radošću podnesenih napora. Kasnijem je vremenu prepušteno, da opjeva slavu onih mnogih junaka, koji su se u metežu neprestanih divskih bojeva tako hrabro i ustrajno borili za ugroženu domovinu. To se teško djelo nije moglo izvršiti bez ovećih gubitaka. Mnogi i mnogi prekrili su krvlju natopljeno bojište; ali sve to nije moglo da uzdrma duh naše vojske Usprkos svima neizbježnim mijenama u ratu, usprkos saznavanju strašne premoći hrabrog i dobro opremljenog neprijatelja najdragocjenija se svojina naše vojske neokrnjeno istakla: odvažni ofenzivni duh ostao je nepromijenjen, te prije nego su se Rusi spremili ili baš u času kada su se tek počeli da spremaju na novu veliku vojnu, našli su se opet ugroženi novom, snažnom navalom. Što se njima možda činilo da je poraz otporne snage Austrije Ugarske, u zbilji je bio tek uvod u dugi niz neprolaznih velikih djela naše i savezničke vojske, koje se vjerne svome zadatku, da smrve brojnu nadmoćnost Rusije, uvijek novim udarcima korak po korak približuju tome cilju.

Zadnje vijesti.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau,

Previšnja odlikovanja Nadvojvodama zapovjednicima vojske i bar. Conradu.

BEC, 11. "Armee-Verordnungsblatt" objavljuje četiri previšnja autografa. Onaj koji je upravljen Nadvojvodi Fridrihu, glasi:

"Na ponovo priznanje Vaših odličnih usluga, iznesenih kao viši zapovjednik vojske, udjeljujem Vam kao obilježje Moga zahvalnog povjerenja vojeni krst za zasluge prvog razreda sa ratnom kolajnom u

Autograf Nadvojvodi Eugenu glasi:

"Otkad vodite zapovjedništvo pete vojske, uspjelo Vam je da dovedete Vama potčinjene snage do visokog stepena spremnosti i da ih nadahnete pouzdanim duhom. Ja to s najvećom zahvalnosti osjećam pa Vam izrazujem Svoju najtopliju pohvalu i pri-

Autograf Nadvojvodi Josipu Ferdinandu glasi: "Udjeljujem Vam, kao pobjedonosnom vogji ćetvrte vojske, vojeni krst za zasluge prvog razreda sa ratnom kolajnom"

U autografu poglavici generalnog štaba barunu Conradu, Cesar mu udjeljuje, na priznanje njegovih odličnih zasluga, ratnu kolajnu k velikom križu Leopoldova reda i k prvom razredu reda Željezne Krune. Cesar pak udjeljuje generalu pješadije Boroeviću, na priznanje odličnog djelovanja kao vojskovogje, vojeni krst za zasluge sa ratnom kolajnom.

BEČ, 11. "Fremdenblatt" javlja iz glavnog stana: Prigodom udjeljenja vojenog krsta za zasluge u briljantima feldmaršalu Nadvojvodi Fridrihu, jučer je posada priredila poštovanom vojskovogji bakljadu sa oduševljenim ovacijama. Nadvojvoda zahvalio je sa balkona vrlo ganut radi te ljubeznosti i sjetio se ushićenim riječima slavnih vojska, kojima je kliknuo živio!

Nepregledan svijet prihvatio je taj poklič odu-

Pohvala Nadvojvode Fridriha a.-u. i njemačkoj artiljeriji.

BEC, 11. Viši zapovjednik vojske Nadvojvoda Fridrih izdao je zapovijest u kojoj piše:

"Prošlih osam dana boja znače nov slavni list u povijesti njemačke i austrijsko-ugarske artiljerije, čija je vatra nadmoćnom snagom pripravila napad savezničkih četa pa ga poduprla do potpuna uspjeha. Otada artiljerija prati bez počinka i nasred najtežih prilika gonjenje uzmičućeg protivnika, da upotpuni, njegov poraz. Izrazujem svoj artiljeriji jedanaeste, četvrte, treće i druge vojske za njeno odano skupno djelovanje sa pješadijom zahvalnost i najpotpunije priznanje, u tvrdom uvjerenju, da će bezobzirno gonjenje dovesti do pune pobjede i uništiti bojnu snagu protivnikovu".

Ruska eskadra potjerana ispred bosforskoga ulaza.

CARIGRAD, 12. Iz glavnoga se stana javlja Ruska eskadra, koja se sastojala od 5 oklopnjača, dvije krstarice, dvanaest torpednih razbijača i nekoliko prijevoznih lagja, približila se jučer iz jutra bosforskome ulazu. Za vrijeme priprava za bombardovanje turska je krstarica "Šultan Selim" otvorila žestoku vatru protiv neprijateljske flote, koja je vrlo brzo u neredu pobjegla put Sevastopolja. Ruska oklopnjača koja je bila na čelu eskadre bila je teško

Giolitti i Salandra kod Kralja.

RIM, 11. Agencija Stefani. "Tribuna" piše, da je danas Giolitti primio neke svoje političke prijatelje. On zasad ne ostavlja Rima.

RIM, 11. "Giornale d'Italia" piše, da je jutros Salandra vijećao s Kraljem pak sa Sonninom. List opominje publiku na oprez prema glasovima što se pronose a vrlo su oprečni.

Njemački i francuski poklisari u talijanskoga Ministra spoljnih poslova.

RIM, 12. Kako listovi javljaju, Ministar spoljnih poslova Sonnino primio je nakon razgovora sa Ministrom predsjednikom Salandra njemačkoga poklisara Bülowa a poslije podne francuskoga poklisara

Njemački poklisar Bernstoff kod državnog tajnika Bryana.

WASHINGTON, 11. Poklisar grof Bernstoff posjetio je državnog tajnika Bryana i izrazio mu najdublje žalovanje, što su ratni dogogjaji doveli do gubitka tolikih amerikanskih života.

Sjetite se oskudnih porodica vojnika, koji NUDULJUDI! su pozvani pod oružje! Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

Novi austrijski ratni zajam

Premda je rok za upisivanje na novi austrijski ratni zajam tek u subotu započeo, ipak, prema vijestima što su stigle svim novčanim zavodima već se velike prijave učinile te se u svim krugovim opaža živo učestvovanje. Isporede li se upisivanja, što su se izvršila prvi dan upisivanja na ratni zajam u god 1914. sa ispatkom koji se već prvi dan dobio a koji ne obuhvaća sva upisivanja tog dana, to se već može konstatovati znatno življe učestvovanje i upisivanje za veće iznose nego li su bili oni prijašnji. Ovo intenzivno sudjelovanje širokih razreda pučanstva obećaje vrlo povoljan uspjeh

Mirovinski zavod za privatne činovnike u Beču kr. 200.000 - Willhelm Brückner & Co. Beč i Graz kr. 100 000 - Alfred Neu, Chef tvrtke Alfred Neu & Co. Beč kr. 250.000.

Ugarska-Ilrvatska

U ugarskom Saboru.

BUDIMPEŠTA, 10. Zastupnička je Kuća primila u trećem čitanju zakonske osnove otrsene na posljednjoj sjednici; zatim je primila zakonsku osnovu u pogledu proširenja izuzetnih odredaba u ratu. Po tom je vijećala o zakonskoj osnovi u pogledu progonjenja zlih upotreba pri dobavama za vojsku. Za rasprave Ministar je pravde izjavio, što se tiče retroaktivne moći kaznenih odredaba, da humano shvaćanje ne bi bilo opravdano naprema onima, kojima je pohlepa za novcem preča od časti domovine.

Naredna sjednica sutra.

U ugarskom Saboru. Tisza kaže da nije zgodno dati izjavâ o izvanjskim pitanjima.

BUDIMPEŠTA, i1. Nakon trećega čitanja zakonskoga nacrta u pogledu proširenja izuzetnih odregjenja u ratu, Kuća prosljegjuje općenito raspravljanje zakonskoga nacrta u pogledu kažnjenja zlijeh upotreba pri izručivanjima za vojsku.

U toku rasprave zastupnik Rakovsky, član pučke stranke, upitao je Ministra predsjednika da li ne smatra uputnim sada, kada se možda nalazimo pred preokretnicom, obavijestiti Kuću o spoljnim pri-

Ministar predsjednik Tisza odgovorio je da potpuno saznava svoju odgovornost pak da ne smatra sadanji čas podesnim ni za davanje vladine izjave ni za pretresanje spoljnih pitanja u Zastupničkoj Kući.

Staranje za iseljenike. — Djelovanje vlasti i držanje pučanstva.

Ratne su operacije prisilile na stotine hiljada austrijskih državljana da bježe u zapadne pokrajine, gdje čekaju čas da se povrate u domovinu.

Nastojanju svih državnih vlasti, koje se bave pitanjem o iseljenicima, u dogovoru sa autonomnim korporacijama uspjelo je, da se privremeno smjeste iseljenici u pojedinim pokrajinama, koje su im odregjene boravištem. Državna je vlast uzela na se troškove za smiještanje, opskrbljivanje i odjevanje; sada se pak bavi načinom, kako će takogjer iz državnih srestava uz moralno i materijalno sudjelovanje samoprijegornih i požrtvovnih privatnih krugova obezbijediti u granicama mogućnosti vjerske, kulturne, socijalne i zdravstvene potrebe iseljenika.

Pri upravljanju čitavog dolaženja iseljenika državna se vlast iz vojenih, političkih i gospodarskih načela, a osobito sa stajališta opskrbljivanja mjesnoga pučanstva i samih iseljenika, držala nazora da se u u općemu državnome interesu mor z priječiti prenatrpanvaje pojedinih krajeva iseljenicima, te je prema tome za njihovo smiještanje neprestano izdavala upustva, koja su primjerena razvitku iseljivanja.

Iseljenici, svejedno da li im je još uspjelo da obezbijede sebi srestva za uzdržavanje ili nije, jednako trpe, što su se odijelili od svoga ognjišta, što su otrgnuti od mjesta svoga rada, koji, i ako je često bio odveć čedan, ipak im je mio, i što su u neizvjesnosti radi sudbine svoje kuće i imovine, a često i samih bližnjih rogjaka, koje su na početku bijega izgubili ili ih morali ostaviti za sobom.

Životne prilike i navike u njihovu privremenome boravištu, jezik, kojim pučanstvo govori, sve im je to često tugje i neobično. Stoga je njima u osobitoj mjeri potrebno, da se vlasti za njih staraju, a to moraju tijem više očekivati, što potreba da se zaštite svet prava cjelokupne države njima nameće sve žrtve, a oni ih u tom osjećaju uzimlju na sebe.

Stoga je ozbiljna dužnost upravnih vlasti da savjetom pomažu iseljenicima u svima onim prilikama i pitanjima, koja potječu iz njihova neobičnoga položaja, stvorenoga silom okolnosti, i da preko granica čisto administrativne radinosti budu za iseljenike zaštitnim opunomoćima.

Dakako, da je i pučanstvo od početka rata aktivnim sudjelovanjem u tolikim iseljeničkim odborima, koji se nalaze pod državnim pokroviteljstvom, dalo dokaza o ozbiljnome saučešću za udes iseljenika i uvijek se pokazalo prožeto uvjerenjem, da prijazna susretljivost prema onima sugragjanima, bez razlike vjere i narodnosti, koji su s punim pouzdavanjem pribjegli u krajeve poštegjene od rata, spada u krug onih dužnosti kojima se moraju veselo podvrći oni koji nijesu pod oružjem, i to u interesu domovine.

Staranje o iseljenicima sa strane državnih vlasti u svezi sa razboritim sudjelovanjem pučanstva uzdržaće u iseljenicima živo uvjerenje, da svi priznavaju težinu žrtava od njih prinesenih, ojačaće čustvo zajednice, koje u ovim teškim vremenima spaja narod sa narodom i jedino pruža jamstvo, de će uzajamni rad na koncu rata opet uskrsnuti ekonomijski život.

Naši Dopisi

Starigrad, 9 o. m.

Danas u dominikanskoj crkvi bio je odlikovan počasnom kolajnom "Signum laboris fideliter peracti XXXX annorum" Dinko Kovačević p. Petra iz Starogagrada vulgo "Barba Duonko Picolo", starac od 78 godina. Kovačević je za punih 55 godina, s najvećom ljubavi i požrtvovnošću upravljao procesijama dominikanke crkve i nosio kip Bl Gospe od Ruzarija, a da nije ni jedne godine u 55 godina pomanjkao (a pet procesija se obavlja na godinu). On kao mladić znao je ostaviti radnju i doći u Starigrad samo da može prisustvovati procesiji i nositi kip Bl. Gospe, što je kaže, njemu u oporuci ostavio pok. otac. Sada mu je 78 godina, a kroz sav svoj vijek nigda niti za jedan dan nije bio bolestan, niti pare za ikakav lijek potrošio.

Dominikanci, da se oduže dobrom starcu, isposlovaše od c. k. Namjesništva počasnu kolajnu, koju mu je Ot. Prior samostana, uoblašten od c. k. Kotarskog Poglavarstva, svečano predao dne 9 o. m. poslije svibanjske pobožnosti. Crkva je bila dupkom puna. Ot. Prior pred Gospinim oltarom držao mu je kratak govor, zahvalio mu na usluzi i ljubavi prama samostanu za punih 55 godine, potaknuo prisutne da se ugledaju u starca, pročitao št. odluku c. k. poglavarstva i pričvrstio mu kolajnu, a djeca-pjevači majske pobožnosti, zapjevaše "Nek vlada Bog". Starac je bio ganut a bogoljubni razigjoše se pod utiskom da je Barba Duonko kolajnu zaslužio.

pruz prac

leko nacr imaj polja zničk za ž

Nam potai gova prede Izraz dogo da to mlju,

zgrad

upra

mjesi vanja nika, sluga Njego Bogli poljo

gova

mjesn

stvov

sagra

za ek

gova stigao gdje s mjesn novog

du u slap F koji s svrnue pregle

ruz. G

cima (

zdravs

se sa stivo s admira menta predste

odliko

hrabro

imalo pod p sjednik izmegj pomješ njem, pučku školske losti k 1914-1 je bez gom ra se je j sat ma

proti n škola, odsječn niku, S u Slivn puste, stavnic discipli nautičk pripust dilo je kroz go i Kruše učenica

Prom sk lostivo dolfa 1 Karla I kapetan vijantne natporu

richa, I Seidla, maja 19 terlechne Vaclava tska

ta je Kuća primila ve otrsene na pozakonsku osnovu edaba u ratu. Po u pogledu progoza vojsku. Za rato se tiče retroakhumano shvaćanje onima, kojima je

kaže da nije kim pitanjima. ega čitanja zakonizuzetnih odregjenito raspravljanje jenja zlijeh upo-

Rakovsky, član redsjednika da li možda nalazimo cu o spoljnim pri-

odgovorio je da pak da ne smanje vladine izjave astupničkoj Kući.

Djelovanje anstva.

stotine hiljada padne pokrajine, novinu.

ti, koje se bave autonomnim korno smjeste iseljesu im odregjene a se troškove za je; sada se pak ržavnih srestava je samoprijegor-a obezbijediti u irne, socijalne i

ženja iseljenika h i gospodarskih ljivanja mjesnoga nazora da se u z ipriječiti precima, te je prema estano izdavala iseljivanja.

Još uspjelo da e ili nije, jednako ognjišta, što su i ako je često to su u neizvieovine, a često i početku bijega

u privremenome ori, sve im je to ima u osobitoj staraju, a to eba da se zaštite na nameće sve ju na sebe. avnih vlasti da

ima onim prilihova neobičnoga i da preko grabudu za iselje-

tka rata aktivnim odborima, koji om. dalo dokaza enika i uvijek se ijazna susretljirazlike vjere i anjem pribjegli u krug onih dući oni koji nijesa

e državnih vlasti pučanstva uzda svi priznaojačaće čustvo ma spaja narod da će uzajamni onomijski život.

rad, 9 o. m. o je odlikovan fideliter peracti Petra iz Stalo", starac od godina, s najvejao procesijama spe od Ruzarija, ina pomanjkao . On kao mladić rigrad samo da kip Bl. Gospe, avio pok. otac. voj vijek nigda niti pare za

m starcu, ispou kolajnu, koju od c. k. Kotar-9 o. m. poslije upkom puna. Ot mu je kratak ljubavi prama nuo prisutne da uku c. k. podjeca-pjevači da Bog". Starac pod utiskom

DALMATINSKE VIJESTI

Službeno putovanje Nj. Pr. gosp. Namjesnika grofa Attemsa.

Njegova Preuzvišenost gosp. Namjesnik grof Attems krenuo je u ponedjeljak iz jutra automobiiom na kratko putovanje put sjevero-istočne Dalmacije.

Njegova Preuzvišenost pregledala je u kninskoj okolici radnje koje su izvršene na novoj željezničkoj pruzi Knin-Pribudić a koje lijepo napređuju pod upravom domaćih inžinira Sore i Sakića. N. Preuz, pracena od pomenutih inžinira, obašla je tu prugu, a posebice gradnju tunela blizu Stare Straže nedaleko od Knina. Gosp. Namjesnik pregledao je dotične nacrte, saslušao razjašnjenja o radnjama, kojima se imaju da postave stubovi za most preko kninskoga polja, kao i o velikoj željezničkoj stanici, koja će se sagraditi u Pagjenama, a koja će biti najveća željeznička stanica u Dalmaciji, jer će tu biti spoj i za željeznički trak do Zadra te će na njoj biti i stanovi za željezničko osoblje i dr.

Kada je razgledao sve željezničke gradnje, gosp. Namjesnik, praćen od pomenutih inžinira, svrnuo se u njihove daščare što su u Kninu i tu je pregledao potanje nacrte željezničke pruge Knin-Pribudić. Njegova Preuzvišenost bila je vrlo zadovoljna lijepim napredovanjem radnja i čestitala je gosp. inžinirima, izrazivši želju, da se njihov rad neometen ratnim dogogjajima uzmogne i dalje redovno razvijati, tako da to preduzeće, koje je vrlo značajno po cijelu zemlju, bude dogotovljeno do ustanovtjenoga roka, a to je do proljeća godine 1917.

Poslije toga je Nj. Pr. gosp. Namjesnik pošao u zgradu Kotarskoga Poglavarstva u Kninu, gdje je od upravitelja Kotarskoga Poglavarstva i od ostalih mjesnih činilaca primio obavijesti o stanju opskrbljivanja i o zdravstvenim prilikama grada i kotara.

Zatijem je gosp. Namjesnik, praćen od upravitelja Kotarskoga Poglavarstva i od općinskoga upravnika, razgledao bolnicu samicu, gdje se uvjerio o zaslugama koje je općinska uprava stekla za tu zgradu. Njegova je Preuzvišenost pohvalila zauzimljivost općinskoga upravnika, općinskih odbornika i ljekarnika Boglicha. Poslije toga je gosp. Namjesnik pregledao poljodjelske zgrade i namješće na Glavici kod Knina.

Njegova Preuzvišenost proslijedila je nakon toga svoje putovanje put Drniša. U Drnišu, gdje je Njegova Preuzvišenost sada prvi put bila, gosp. Namjesnik pohodio je Općinu, pak škole, gdje je prisustvovao predavanju i ispitavanju djece, i veliko novo sagragjeno skladište za duhan, koji je vrlo znamenit za ekonomijski procvat tamošnjega naroda, te se njegova gojidba lijepo razvija.

ponedjeljak u večer Nj. Pr. gosp. Namjesnik stigao je u Šibenik. U Šibeniku je gosp. Namjesnik jučer iz jutra bio u zgradi Kotarskoga Poglavarstva, gdje se potanko obavijestio o stanju opskrbljivanja i o zdravstvenim prilikama grada i kotara. Gosp. Namjesnik pohodio je presv. biskupa, lučkoga admirala Zaccariu i zapovjednika flotilje torpedača.

Jučer poslije podne gosp. Namjesnik, praćen od gragjevnoga savjetnika Horowitza, pregledao je radnje novoga vodovoda za grad Šibenik i reservoar za vodu u šumi povrh Sibenika. Poslije toga je pošao na slap Krke kod Skradina, gdje je razgledao novu zgradu za sisaljke. Pratio ga je i lučki admiral Zaccaria, koji se živo zauzimlje za ovu, po Sibenik vrlo značajnu, radnju i svima sredstvima izlazi u tome na susret, stavljajući na raspolaganje i radnih snaga.

Na povratku sa slapa Krke gosp. Namjesnik svrnuo se u Skradin, gdje ga je narod vrlo radosno dočekao i pozdravio Tu je jegova Preuzvišenost pregledala radnje koje se izvršuju radi uregjenja Rivine Jaruge i skladište skradinske blagajne za kukuruz. Gosp. Namjesnik pretresao je sa općinskim činiocima o opskrbljivanju grada i okolice i o mjesnim zdravstvenim prilikama.

Njegova Preuzvišenost gosp. Namjesnik povratio se sa svoga službenoga putovanja sinoć u Zadar.

Vojena imenovanja i odlikovanja.

Njegovo c. i k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo se udostojilo imenovati: od 1 maja 1915, kontraadmirala Antuna Willenska podadmiralom.

Kako doznajemo, zastavnik (Fähnrich) pješ. regimenta broj 3 Joso barun Mardegani sin odjelnog predstojnika u miru na Cesarskom Kabinetu, bio je odlikovan srebrenom medaljom drugog razreda za

C. k. Pokrajinsko Skolsko Vijeće

imalo je na 6 i 7 ov. mjeseca svoju redovitu sjednicu pod predsjedanjem c. k. namjesništvenog potpredsjednika dr. Frana grofa Thuna-Hohensteina, te je izmegju ostaloga odlučilo o ponudama za školska pomješća u Dubrovniku, Kninskompolju i Muću Gornjem, ustanovilo je jednorazrednu mješovitu opću pučku školu u Konjskome, raspravljalo o svršetku školske godine kod nautičkih škola i o ispitima zrelosti kod srednjih škola u ljetnom roku škol. god. 1914-15, udijelilo je ukor jednom nadućitelju zato što je bez dopusta ostavio svoje službovno mjesto, drugom radi neumjesnih izjava i jednoj nadučiteljici, jer se je jednom u školi njoj povjerenoj držao jedan sat manje pouke, odustalo je od karnog postupka proti nekim nastavnicima pučkih i jednom srednjih škola, umirovilo je jednog pučkog učitelja, uredilo je odsječnice za gorivo upravama pučkih škola u Osojniku, Stonu i Gdinju i pouku vjeronauka u školama u Slivnu, Kotezima i Kninskompolju. Udijelilo je dopuste, petogodišnje doplate i pripomoći rekim nastavnicima srednjih i pučkih škola, odlučilo je o disciplinarnim prekršajima nekih učenika srednjih i nautičkih škola, riješilo molbe za oprost školarine i pripust na javnu obuku učenika srednjih škola, odredilo je o nastupu službe nastavnih lica imenovanih kroz god. 1914, uredilo je pomoćnu pouku u Perastu i Kruševu i uzelo je na znanje izvještaj o radnjama učenica pučkih škola za vojnike.

Promaknuća u domobranskim pješadijskim pukovnijama br. 23 i br. 37.

Njegovo c. i k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo se udostojilo imenovati:

od 1 marča 1915 kapetanima natporučnike Rudolfa Körnera, Feliksa Vukovića, Antuna Kytnara, Karla Wodiczku, Todora Seidlera, Ignacija I otršila; kapetanima provijantnim časnicima natporučnike provijantne časnike Franju Sinkovića, Heinriha Jerku; natporučnicima poručnika Oskara Irona, Marina Buricha, Erwina Schmidta, Radu Nesmovića, Vaclava Seidla, Rikarda Paupie; poručnicima sa činom od 1 maja 1915 zastavnike Eugena Miškovića, Franju Hinterlechnera, Stjepana Galzinskoga, Ludviga Samohoda,

Šisteka, Josipa Fiebigera, Josipa Zajca, Karla Fararža, | Čačić Niko, Skarić Pavao, Gladović Marko, Vlček Franju l'iffradera, Nikolu Nisiteo, Oskara Rubelli v Sturmfest, Antuna l'e-chla, dr. prava Rudolfa Golda, dr. prava Luja Serragli, Huberta Gabriela, Adalberta Reicher, Alberta Fiegle. Florija Ostojića, Blaža Lakata, Milana Milanovića, Blaža Mazz cca; poručnicima zastavnike (kadete) Oresta Mla lineo, Narciza Baldani, Huga Schmidta; natporučnikom računovogjom sa činom od 1 maja 1915 poručnika računovogju Josipa Jindržika; oružničkim računskim savjetnikom sa činom od 1 maja 1915 kapetana računovogju Heinriha vit. Marao ća, zemaljskoga oružničkoga zapovjedništva br. 9, ostavivši ga na njegovu dosadanjemu doznačenju.

Proslava velike pobjede naše vojske.

Pišu nam iz Dubrovnika, 6 o. m. Sjajnu pobjedu, sto je jučer naša viteška vojska izvojštila u zapadnoj Galiciji, naš je grad sinoć proslavio na svećan način. Netom je telefonska depeša stigla iz Sarajeva, sva su crkovna zvona od 7 do 8 sati neprestano slavila i zvonila, a grad se zaodjenuo u svečano ruho i svi uredi državni, općinski, biskup ski ordinarijat i t. d. zapališe svijeće na prozorima: uredi izvjesiše zastave, dok na O landovu stupu zaleprša ona našeg Parca. Megjotim je prispjela pred livor i Gundulićeva glazba, te je odsvirala Cesarevku, Lijepa naša i Radetzky-evu koračnicu, popraćeno sa klicanjem "živio" Česaru, Ceru njemačkom, Nadvojvodi Fridriku, zajedničkom oružju i t. d. - Zatim e glazba, praćena od mnoštva naroda, prošla dva puta gradom i predgragje, pjevajući patriotske pjesme uz sviranje veselih koračnici. To je potrajalo skoro do 10 sati noći. Danas je grad osvanuo odjeven u

Piśu nam iz Spljeta, 12 o m.

Na dan gradskoga upravitelja sv. Dujma obratio se je lijepim, patriotskim proglasom na gragjane gosp. općinski upravitelj dr. Madirazza. Istumačio im je slavne pobjede naše vojske, njihov značaj, ručno pismo Nj. V. Cara i Kralja Nj. Visosti Nadvojvedi Fridrihu, pa diveći se takovom junaštvu i uspjesima pozvao je sve gragjanstvo, da sutra dan okiti kuće i dućane i radione u znak oduševljenja za pobjedu vijetlog austrijskog oružja.

Jučer odazvao se grad, sav iskićen zastavama, državnim i hrvatskim, i sagovima.

Sabiranje kovina za rat.

Pišu nam iz Starogagrada:

Dne 5 tek. školska su djeca sakupila ovdje preko šest kvintala kovine za rat. Nadzirali su oduševljene male sabirače članovi mjesnoga odbora, a čitavim sabiranjem upravljao je nadučitelj Kuničić. I u bližnjem odlomku Dolu sakupilo se je preko jednog kvintala; a sakupljaće se u Rudini i na Selcima.

Piśu nam iz Paga 11 o. m. Dne 29, 30 pr. mj. školska djeca s mjesnim učiteljskim osobljem, a i uz pripomoć g. Poernje, te djevojeice čiparskog tečaja s g. Raccamarich sakupiše do 9 kvintala raznog metala, a ponajviše bakra.

Ovih je pak dana poseban odbor sabirao zlato i srebro za željezo i sakupljeno je oko 1000 kr. vrijed-

I one starinske radnje, koje se izmegju sabranog nalaze, a koje su naši Pažani čuvali kao amanet svojih djedova, s blagoslovom su ih poklonili na oltar domovine. Neka im na diku bude!

Istituto di Pabblica Beneficenza in Zara.

Nel mese di aprile 1915 vennero erogate: 1. per sussidi fis-i ad orfani cor. 141. 2. per sussidi a vecchi ed impotenti cor. 238. 3. per sussidi a nieri da noi qui fatti è salito a 800. Fra Carency 5. per sussidi straordinari cor. 863 6. per sussidi al comitato contro il vagabondaggio cor. 24. 7. pel mantenimento dei poveri accolti nella casa di ricovero a S. Francesco cor. 1842. 8. pel mantenimento dei ricoverati nell'ospedale S. Matteo cor. 1563. Assieme cor.

Nel mese di marzo si trovavano accolte: a) nella casa di ricovero persone 44. b) nell'ospedale S. Matteo persone 24. c) nell'ospedaletto alla colonna persone 5. d) nell'ospedaletto borgo-interno persone 6.

Dalla Cucina Popolare vennero esitate: 6860 minestre, 2685 porzioni di carne, 2560 porzioni di con-

Svečanost na korist ratnoga staranja.

Pisu nam iz Arbanasa, 11 o. m.

l selo Arbana-i htjelo je prirediti svećanost evijeća na korist ratnoga staranja, eda posvjedoči svoje rodoljublje i prinese svoj kamičak ratnim svrhama. Lijepa svečanost, za koju se osobito zauzeo glavar gosp. Marussich, priredila se u nedjelju i u ponedjeljak prilikom mjesnoga sajma.

Mnogo je arban ških krasnih djevojaka oba ta dana poslije podne, služilo pivom, pićem i kafom i prodavalo cvijeće i lutrijske karte, čije su nagrade bile izložene svijetu. U prodavanju pomagali su im revno i neki učitelji i učiteljice iz mjesta. Općinska je glazba svirala oba dana postije podne na poljanici ispred crkve, koja je bila krasno okićena zastavama.

Svečanost je pohodio u nedjelju poslije podne Nj. Pr. gosp. Namjesnik grof Attems, koga je glazba pozdravila sviranjen Cesarevke.

Svećanost je vrlo lijepo ispala. Sakupila se lijepa svota novca za ratno staranje.

Esportazione di merci di gomma dalla Germania.

La Camera di Commercio e d'Industria di Zara informa gli interessati che, giusta un rapporto dell'i e r. ambasciata in Berlino, trasmesso all'i. e r. Ministero degli Esteri, l'imperial dicastero germanico degli esteri ha pregato, in occasione della presentazione di nostre proposte per l'esportazione di tubi (maniche) di gomma e di altri diversi articoli di gomma, di voler disporre che d'ora in poi non vengano più date ordinazioni di tali merci nella Germania.

Iskaz

ranjenih i bolesnih vojnika, koji se nal ze u bolnici | ma classe, con la decorazione di guerra in brillanti" "Crvenoga Križa" u Zadru.

Kapetani: Stefan Leopold; natporučnik: Dr. Gučić Vladimir; dobrovoljac: Handl Raimund; Vodnici: Kožul Petar, Raab Alfred, Vidušin Mijo, Pogorilić Martin, Batoš Jerko; Kap: Milinović Marijan, Jakovljević Gliša; nared.: Ćurković Božo, Žižić Marko, Doboš Jozef, Mikas-Žuljević Jure, Janoš Kovacz; Pješaci: Lukić Marko, Ćiril Štambuk, Lovreško Julije, Drača Božo, Samardan Marko, Vuletić Vid, Klanac Niko, Močić Stipe, Vukušić Mile, Sarin-Gobin Joso, Zubović Lovre, Erceg Frano, Rummler Bartl, Nižić Sime, Pinčić Mate, Bu-Vaclava Giacasa, Aleksandra Stolle, dr. fil. Dragomira zonja Roko, Nakić Nikola, Strinić Stevo, Babac Marko, con la decorazione di guerra".

Vicene, Matijaš Vice, Radman Ive, Kardum Ante, Ivanis Nikola, Tražīvuk Pavo, Perić Stjepan, Vestić Jakov, Pastuović Niko, Sarić Jure, Bjedov Todor, Curković Krsto, Katulacz Matijaš, Lazarević Cvijeto, Duda Franz, Mustapić Ivan, Kamiš Bešir, Jojić Nikola, Baraković Frano, Javorčić Ante i Draško Ivan.

lelegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

L' avanzata vittoriosa delle forze austro-ungariche e germaniche verso la Galizia centrale.

VIENNA, 11. Si comunica ufficialmente l'11

Nei combattimenti degli ultimi due giorni le nostre truppe hanno sfondato la linea di battaglia russa presso Debica; con ciò numerose forze russe, combattenti a sud della Vistola, furono costrette a rapida ritirata dietro la Visloka inferiore. La portata di questo avvenimento apparirà chiara dalle notizie che si hanno da questa mattina sulla ritirata dell'ala meridionale nemica nella Polonia russa. Il fronte sulla Nida, validamente fortificato è riconosciuto dall'avversario come insostenibile e viene rapidissimamente sgomberato. Come il successo presso Gorlice e Jaslo i ripercosse sul fronte carpatico, così quello dell'esercito dell'Arciduca Giuseppe Ferdinando presso Tarnow e Debica influisce sulla situazione nella Polonia russa. Nella Galizia media truppe nostre e germaniche, spingono in mezzo a continuati combattimenti ricchi di successo, i resti dei corpi russi battuti verso il settore del San, Dynow-Sanok. Un contrattacco russo tentato da circa 3 divisioni, dal Sanok lungo la ferrovia verso occidente, fu con gravi perdite del nemico sanguinosamente respinto e fu continuato l'inseguimento. Il numero dei prigionieri ed il bottino aumentano giornalmente. Le colonne avanzate dalle montagne boscose hanno messo in fuga un forte avversario presso Baligrod, e hanno varcato con le avantruppe il San presso Dwernik. L'ottava armata russa, che in generale ha combattuto fra Lupkow e Uzsok, è oramai, con considerevoli riparti, parimenti travolta nella sconfitta. Nella Galizia sud-orientale i Russi in parecchi settori sono passati all'attacco. La punta di numerose forze a nord del Pruth su Czernowitz venne respinta al confine dell'Impero e furono fatti 620 prigionieri. A nord di Horodenka riparti nemici riescirono a prendere piede sulla riva meridionale del Dniester. Quì il combattimento continua.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 11. Il Wolff Bureau comunica: Grande quartiere generale, 11 maggio. Teatro occidentale della guerra.

Ad est di Ypres abbiamo fatto ulteriori pregressi e catturato 5 mitragliatrici. A sud-ovest di Lille continuarono gli attacchi francesi contro l'altura di Loretto e le località Ablain e Carency. Tutti gli attacchi furono ribattuti. Il numero dei prigioe Neuville i Francesi tennero ancora in possesso fossati da essi presi. Quì il combattimento continua. Un velivolo inglese a sud-ovest di Lille fu abbattuto a colpi d'arma da fuoco. A nord-ovest di Berry au Bac le nostre truppe espugnarono una posizione, costituita da due linee consecutive per la larghezza di 400 metri, fecero un certo numero di prigionieri non feriti, catturarono 2 lanciamine con molta munizione. Gli attacchi di fanteria nemica a nord di Flirey e nel Bois le Pretre fallirono con rilevanti perdite pel nemico.

Teatro orientale della guerra. La situazione ad oriente è inalterata.

La suprema direzione dell'esercito.

Gli elogi dell' Arciduca Federico all' artiglieria austro-ung. e germanica.

VIENNA, 11. Il Comandante superiore dell' armata Arciduca Federico emanò un ordine del giorno in

"Gli otto giorni di combattimenti trascorsi costituiscono una nuova pagina gloriosa nella storia dell' artiglieria germanica ed austro-ungarica, il cui fuoco preparò con forza strapotente l'attacco delle truppe alleate, e lo appoggiò fino alla completa riuscita. Da allora l'artiglieria accompagna, in mezzo alle più difficili circostanze, senza riposo, l'inseguimento del nemico ripiegante, per completare la sua sconfitta. A tutta l'artiglieria dell' 11.a 4.a 3.a 2.a armata esprimo, per la sua cooperazione piena di abnegazione con la fanteria, i miei ringraziamenti ed più pieno riconoscimento, nella ferma fiducia che l'inseguimento senza tregua condurrà ad una piena vittoria ed annienterà la potenza combattiva dell'ostinato avversario."

I sovrani autografi agli Arciduchi Federico, Eugenio e Giuseppe Ferdinando ed al capo dello stato maggiore generale Conrad.

VIENNA, 11. L' "Armee-Verordnungsblatt" pubblica quattro autografi sovrani:

Quello diretto all'Arciduca Federico è del seguente tenore:

"In novello riconoscimento degli eminenti servizi da Lei prestati quale comandante superiore dell' esercito, Le conferisco quale segno della mia fiducia riconoscente la croce del merito militare di pri-

L'autografo diretto all'Arciduca Eugenio suona: "Da quando Ella tiene il comando della quinta armata, Le è riescito di portare le forze a Lei soggette ad un alto grado di prontezza combattiva e di animarle di uno spirito pieno di fiducia. Ne provo viva gratitudine e Le esprimo con encomio il più caldo

Mio riconoscimento" L' autografo all'Arciduca Giuseppe Ferdinando

"A lei, vittorioso duce della quarta armata conferisco la croce del merito militare di prima classe

Col sovrano autografo al capo dello stato n aggiore generale barone Conrad, l'Imperatore, in novello riconoscimento dei suoi eminenti servigi, gli conferisce la decorazione di guerra alla grancroce dell'Ordine di Leopoldo ed alla prima classe dell'Ordine della Corona ferrea.

L'Imperatore conferì al generale di fanteria Boroević in riconoscimento della sua eminente affermazione quale condottiero d'armata, la croce del merito militare di prima classe con la decorazione di guerra.

VIENNA, 11. Il "Fremden-Blatt" riceve dal quartiere generale: In occasione del conferimento della croce del merito militare in brillanti al Maresciallo di campo Arciduca Federico, ieri la guarnigione organizzò un' entusiastica manifestazione con una fiaccolata in onore del venerato comandante superiore dell'armata. L'Arciduca, profondamente commosso, ringraziò dalla finestra per l'attenzione usatagli; ricordò con entusiastiche parole i gloriosi eserciti, ai quali portò un' Evviva, calorosamente accolto dall' infinita massa di militari.

Alla Camera ungherese. Tisza non trova di fare dichiarazioni intorno a quistioni estere.

BUDAPEST, 11. Camera dei deputati. Dopo la terza lettura del disegno di legge, concernente l'allargamento delle disposizioni eccezionali in tempo di guerra, la Camera continua la discussione generale del disegno di legge sugli abusi nelle forniture militari. Nel corso della discussione Rakovskzy, del partito popolare, interrogò il Presidente dei Ministri se non gli sembrasse indicato, presentemente, mentre forse ci troviamo dinanzi ad un punto critico, di informare la Camera sulle condizioni relativamente all' estero. Il Presidente dei Ministri Tisza, nella piena coscienza della propria responsabilità rispose, che non riteneva indicato il presente momento nè per una dichiarazione del Governo nè per discutere quistioni estere nella Camera dei Deputati.

Salandra conferisce col Re, poi con Sonnino. — Giolitti riceve alcuni amici politici e non lascia Roma.

ROMA, 11. Notizia della Stefani: Secondo il "Giornale d'Italia" Salandra durante la mattina conferì col Re, quindi con Sonnino. Il giornale mette in guardia il pubblico contro le voci assai contradditorie che vengono messe in giro.

ROMA, 11. Notizia della Stefani: Secondo la "Tribuna" Giolitti oggi ricevette alcuni amici politici. Egli per ora non lascia Roma.

Sonnino riceve Bülow indi l'ambasciatore francese Barrére.

ROMA, 12. A quanto recano i giornali, il Ministro degli Esteri Sonnino, dopo un colloquio avuto con Salandra, ricevette l'ambasciatore germanico Bülow e nel pomeriggio l'ambasciatore francese

Per l'affondamento del "Lusitania". Le condoglianze dell'Ambasciatore di Germania al Segretario di Stato Bryan.

WASHINGTON, 11. L'Ambasciatore di Germania conte Bernstoff fece una visita al segretario di Stato Bryan, e gli espresse il suo profondo rammarico per ciò che gli avvenimenti della guerra causarono la perdita della vita a tanti americani.

Squadra russa all'ingresso del Bosforo. Corazzata russa danneggiata.

COSTANTINOPOLI, 11. Il quartiere generale comunica: Una squadra russa, costituita da cinque corazzate, due incrociatori, 12 controtorpediniere ed alcune navi trasporto si approssimò ieri mattina al-'ingresso del Bosforo. Durante i suoi preparativi pel bombardamento, l'incrociatore turco "Sultan Selim" aprì un fuoco violento contro la flotta nemica, che nella massima fretta fuggi in disordine verso Sebastopoli.

La nave ammiraglia russa fu gravemente danneggiata.

P. KASANDRIĆ odgovorni urednik Tiskarnica Josipa Ferrari.

D.r A. Bretschneider, c. k. viši inspektor F. Gvozdenović, c. k. viši nadzornik Slaus i dvorski savjetnik prof. K. Portele na temelju sjajnih uspjeha postignutih Perocidom od c. k. postaje za obranu bilja u Beču, c. k. poljodjelske pokušajne postaje u Gorici, c. k. poljodjelske škole i kušaone u Spljetu, poljodjelske škole i pokušajne postaje u S. Michelu n A. i t. d. preporučuju Perocid kao potpuno odgovarajuće naknadno sredstvo za modru galicu.

Proizvodnja Perocida stoji pod kontrolom c. k. bakteriološke postaje za obranu bilja u Beču, pa stoga dolazi u trgovinu samo zajamčena prava

Perocid se prodaje u vrećama od 100 kg., nečiste težine za čisto, a naručuje kod tvrtke BRACA KLEIN - ZADAR.

CRVENI KRST - CROCE ROSSA

Prilozi za Crveni Krst.

(Slijedi Kaštel-Sućurac i Kaštel-Gomilica). Biočić Luka p. Spira, posjednik kr. 10 - Kovač Jakov p. Silvestra, posjednik 10 - Kovač Marin p. Silvestra, posjednik 10 — Cividini Guido 10 — Bratinčević Mate Damjanov, posjednik 10 Treći red sv. Frane 33 - Društvo "ćeri Marijinih" 22 -Hrvatsko katoličko mladenačko društvo 10 - Miolin Bože p. Stipe, posjednik 5 - Poduje Ivan, obrtnik 5 — Ganza Jakica, obrtnica 5 — Ganza Ivan, obrtnik 5 — Katalinić Ivan Ivanov, posjednik 5 — Biočić Ivan p. Mihe, posjedník 5 — Biočić Ante p. Pave, obrtnik 5 - Biočić Bartul p. Frane, posjednik 5 -Kovač Anton p. Jure, posjednik 5 — Jerčić Miho p. Vicka, posjednik 5 Luketin Simun p. Pave, posjednik 5 — Šiškov Pave p. Duje, posjednik 5 — Batina Toma p. Lovre, posjednik 5 - Žegarac Miho p. Pere, posjednik 5 - Plepel Stipan p. Mate, posjednik 5 - Stipulin Spiro p. Petra, posjednik 5 don Marin Marinović 4 — Egegin Jelka, učiteljica 4 Padelin Mate 4 Plepel Kate ud. p. Marica 3 Markov Toma Petrov 3 Markov Pave Petrov 3 Božin Nikola p. Jakova 3 — Bakotin Jerolim Pe-

Ljubenkov Marin p. Petra — Plepel Anton p. Stipe rek Mary — Biočić Jakov — Bizot Katica — Božin Olujić Petar 5 — de Chmilevski Alessandro 1 — Živković Šimo, pošt. majstor — Luketin Miho p.
 Petra — Bakotin Pave Ivanov — Alfirević Joso Grgin — Beram Marin — Alfirević Petar — Dubravčić Mate p. Jerke - Petrin Jakov p. Pave - Perrecino Luigi — Cviličević Petar, činovnika tvornice — Ragja Luka — Ganza Bartul — Brajin Vice — Cividini Mate — Maretić Mate — Markov Mate — Kovač Šimun - Luketin Auton p. Ante - Biočić Anton p. Mihe — Kovač Duje — Alfirević Ivan — Jerkunica Roko — Sokol Bože — Cavelin Luka Andrijin — tunato 0:40 — Della Schiava Enrico 0:40 — Barić Luka 10 — Baranović Jerko 5 — Kalebota Ivan 5 — Roko — Sokol Bože — Cavelin Luka Andrijin — Kalebota Marko 5 — Cicilijani Božin Marin - Sokol Luka p. Grge - Perišić Stipan — Antunović Stipe p. Ivana — Kovač Jure p. Ante Jerčić Ivan p. Antona 1:40 — Žegarac Ivan p. Pave Miho p. Jose 0:20 — Katalinić Zakarija 0:40 — Bio-1 — Luketin Grgo p. Petra 1:70 — Ljubenkov Nike ž. Stipina 1 — Plepel Kate, mlagja 1:20 — Kraljević Ivka ž. Antina 1 — Biaggi Bartul 1 — Čovaj Toma 1 — Ban Bartul p. Ivana 1 — Kraljević Ivan p. Ivana 1 – Dubravčić Ivan p. Jere 1 — Miolin Petar p. Stipe 1 — Biočić Luka p. Frane 1 — Liberato Gomilice 241:54, od kojih Crvenom Krstu 58:74. Frapporti, drvogj. 1 — Jerkunica Stipe 1:20. — Po krunu 1: Ban Jure — Bonacin Ivan Marinov — Bo- niješe: Općina Trogir kr. 1500 — Madirazza N., na-Grgo p. Jerka — Biočić Marin Špirov — Pavelin Ma-

rin 3 — Bakotić Mate, nadučitelj 3. – Po kruna 2: | Bože — Maln Henrich — Vizniski Franc — Smola- | — Babarović Branislav 5 — Barbieri Anka 5 — Lovre — Kovač Šaveštar Šimunov — Markov Ursa Popovac Velimir 5 Viculin Jakov 1 — Kanzio 10 — Zanne Giovanni di Domenico 10 — Sasso Gio-— Božin Šaveštar — K talinić Anton p. Duje — | Luketin Mate p. Ivana - Jerkunica Klement - Luketin Toma — Kalinić Andre — Biočić Ivan p. Pave - Zegarac Ivan p. Jure — Molin Miho p. Petra — Dubravčić Grgo p. Vicka — Ljubenkov Kate p. Ivana Ilija 20 — don B. Carli 10 — Dražančić Vicko 5 — - N. N. - Luketin Olga Josina - Luketin Ivan p. Pave - Del Tedesco Giuseppe 0:40 - Del Fial For-Andre ž. Marinova 0:40 — Gantar Josip 0:20 — Ži- Kalebota Franc 1 — Kalebota Marko 5 — Cicilijani votnik Ivan 0:20 — Bonček Marko 0:20 — Jerkunica Ivan 2 — Paladino d.r G. 20 — Rožić Nikola 2 —

čić Bartul 0:50 - Sarajčev Marin p. Mate 0:40 -Sičić Spiro 0:60 — Bratinčević Marin p. Antona 0:40 M., prof. 3 — Madirazza Roko 20 — Matavulj Anton — Kučić Anton 0:60 Ruberto Vittorio 0:08 — 1 — Vučetić Luka 0:50 — Scandalli 1 — Sladić Zaro Ivan 0:40 — Ljubenkov Dujka 0:80 — Bratinčević Ivka p. Jure 0:60 — Nenaznačeni 8:26 — iz

Sakupljeno u Trogiru kr. 4654:40; doprižin Ivan Dujin — Božin Duje p. Luke — Luketin Lovre Josin — Biočić Petar Špirov — Jerkunica Ivan p. Ivana — Marinović Marko p. Pave — Sarajčev — Palčić B. 10 — Moretti L. 200 — V. A. fratelli Luka p. Mate — Božin Marin p. Frane — Žegarac | Madirazza 250 — Crkovinarstvo Zborne Crkve Sv. Mate p. Mate — Jerkunica Ilija p. Jose — Kraljević Ivana 200 — Opat Josip Sentinella 40 — Coce braća Luka Franin — Kraljević Ivan p. Nikole — Dubravčić p. Marina 10 — Kalebota Jozo Antin 3 — Belas 50 del partito italiano a Traù, e precisamente dalli: mons. canonico Tacconi cor. 100 — d.r Lubin Giov., -- Cambj Franc 100 — Pasini Josip 8 — Društvo tija p. Jose — Pavelin Petar p. Ivana — Galanci dobrovoljni vatrogasci u Trogiru 30 - Pržić Oskar, Colano de Fanfogna Garagnin 50 — Demicheli Maria Attilio — Cucchiaro Giovanni — Murlio Pietro — c. k. sudbeni savjetnik 30 — Babić Ivo, ljekarnik 20 ed Achille 150 — Lanza Trifone, giudice 20 — de

40 — Kuljiš Tomo 10 — pl. Draganić Antun 5 — Bozzotti Ivan 5 — Nisiteo Petar 10 — Tomanović Cozzarin Ferdinando 2 — Bettiza Marin 2 — Milovac Jakov 2 — Buble Josip 5 — kanonik Lucij Mi-Ivačić Guberac Ante, mesar 50 - Kanzija Jerko 2

- Žižak Franko 2 — Lambasa Ivan, nadcestar 5 — Torba Andrija 2 — obitelj Mata Zile 6 — Katalinić 1 — Vučetić Luka 0:50 — Scandalli 1 — Sladić Ivan 2 — Malić Melko 1 — obitelj Szommer 5 — Kostović Simun 2 — Samostan OO. Dominikanaca 20 — Puović Miroslav 100 — Franić Ante 5 — Candia Lovro p. Mate 4 - Novak Blaž 2 - Zelalija Frane p. Vicka 2 - Slade Zakarija 5 -Ivan, c. k. Porezni Podvornik u mirov. 3 - Narodna Citaonica 75 — Društvo Berislavić 150 — Odbor Sela Žedno 35 — Od raznih u malim svotama 482:90.

Lubin d.r G. cor. 620, raccolte fra gli aderenti avvocato 25 — Nutrizio Luigi, farmacista 25 — conte Madrassi Angelo — Neubauer Raimund — Hrazdi — Ivanko Šimun 20 — Carli Andre 5 — Bui Dušan | Chmielewski Abelardo 4 — Lubin d.r Lorenzo, avvo-Frane — Vambera Frane — Ivančić Niko — Maras 2 — Krstanović-Kizlo Stevo 2 — Orlandini Frano 8 cato 5 — Sasso Felice 4 — Sore Giovanni 10 —

Abaza Giuseppe 4 - Milos Filippo 2 - Calebotta Paolo 10 — Dellale Simeone 5 — Zanne Domenico Mihovil 1 — Sućančić Miho 10 — Cindre Agustin 5 vanni 4 — Caranusich Pasquale 4 — Marini Vin-— Tironi Cima Božo 5 — Silobrčić Petar p. Josipa cenzo 5 — Marini Antonio 3 — Ivacich Vincenzo 3 Marich Giuseppe 2 - Marich Lorenzo 1 - Novak Giovanni 10 - Zizak Giuseppe 1 - Buble Vincenzo q.m Stefano 2 - Caffè Vosilla 2 - Jukich Marko 3 - Liaria Pasquale 10 Paucovich Matteo 8 — Burich Ugo 2 — Bellissimo Giovanni 2 — de Rossignoli v.a Rosa 4 — de Rossignoli d.r Giorgio 20 sorelle de Rossignoli 4 de Natrizio Giuseppe 20 - famiglia Vucovich 10 - Madirazza Brigida 10 - Sillobricich, canonico 10 - sorelle Barbieri 4 - Nutrizio Filippo 3 - Lubin Giovanni di Lubino 2 — Dudan Giacomo 5 — Slade v.a Giovanna 5 — Vosilla Giacomo 1 — Buble Pietro 1 — Milos Anna 0:80 — Ronbicech Giuseppe 2 — Tironi Giacomo 2 — Gulisia Antonietta 3 — Fregona Amalia 1 — Turi Giuseppe 0:50 — Bonomi Biagio 1 — Ostrich Girolamo 2 — Canzia Michele 2 — Canzia Vincenzo 3 — Visich Gregorio 3 — Majcovich Jure 1 — Chiudina v.a Giacoma 1 — Sognara Biagio 2 Mise Nicolò 0:70.

Sakupljeno u Jesenicama (2 doprinos) kr. 150; dopriniješe: Crkovinarstvo Zupske Crkve Sv. Roka kr. 30 - Bratovština Presv. Sakramenta 35 -Povjerenstvo Javne Dobrotvornosti 20 — Omladinsko kat. društvo "Omladinski skup" 15 - Kadić ud.a

Grgić A., prof, Vranjić, kr. 10 Stambuk Marija, učiteljica, Selca, kr. 15. Radić Nikola, Split, kr. 20.

(Slij, di).

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni Josipa Ferrari u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi alla Tipografia Giuseppe Ferrari in Zara

SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA Ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE. Anonima con Sede in Firenze. — Capitale versato Lire 1.200.000.

Assortimento il più completo di

MACCHINE OLEARIE

premiate con due gran prix, due diplomi di I.o grado e sette medaglie d'oro.

Assume forniture a condizioni favorevolissime.

Rappresentante la Ditta: FRATELLI MANDEL & NIPOTE - ZARA.

THE DAY BEE THE RES THE RES THE COME OF HER BEE HER RES THE THE RES THE DOES NOT THE THE WAY TO MAKE THE RES T

FRATELLI MANDEL & NIPOTE BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 41/9 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 40/0. Lettere di pegno 41/2 o 40/0 della Banca Commerciale di Budapest. -Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 40/0. — Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5 % . — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 41/20/0 ecc

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse. CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate

mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor 20 Credito fondiario Austr. 30/0. Vinc princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust 1858. Vinc. princ.

Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vinc. princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti turchi 1870 da f.chi 400. Vnc. princi. f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane e Ungheresi. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc. ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4º/o.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e ili richieste dei propri clienti, senza alcuna sp. sa

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle

condizioni generalmente stabilite. ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti, Furto con iscasso, quale Agenzia Prin cipale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Sa dvostrukim relijevom: Nj. Veličanstvo Cesar Franjo Josip I. i Vilim II. Mit vereinten Kräften ili Viribus unitis 1914, sa gvozdem ili sa službenim saveznim krstom c. i k. Ratnoga Ministarstva: od čelika ili nikla kr. 5, sa kožnim povezom na ruku kr. 6, vanredno plosnat kr. 8, sa radijskim brojevima kr. 10, sa džepnim budilnikom kr. 15, jestin časovnik od nikla kr. 3, lanac na ratni časovník kr. 1; ratni budilnik "Kanone" kr. 5; ratni budilnik "Trommier" kr. 6; 3 godine jamstva. Salje uz pouzeće Prvo skladište ratnih časovnika

MAX BOHNEL, Beč, IV. Margarethenstrasse 27/69. Izvorni tvornični cjenik besplatno. Novo! Sreben časovnik sa povezom na ruku i sa

dvostrukim zaklopcem kr. 20.

Izvadak iz Zakona od 12 aprila 1907, o prometu vinom, vinskim moštom i mastom.

Nabavlja se kod tiskarne J. Ferrari u Zadru

STABILIMENTO AUSTRIACO DI CREDITO

PER COMMERCIO ED INDUSTRIA (fondato nell'anno 1855).

Capitale e Riserve Corone 243,000,000 ---

Filiale in Trieste, Piazza Nuova N.ro 2

(EDIFIZIO PROPRIO)

assume nelle sue

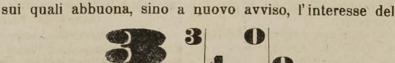
CELLE CORAZZATE IN ACCIAIO

(costruite dalla ditta mondiale Arnheim di Berlino) e garantite contro il fuoco e l'iscasso la custodia ed amministrazione di valori nonchè la sola custodia di plichi chiusi e dà in locazione nelle dette celle corazzate

CASSETTE DI SICUREZZA (SAFES)

di dimensioni diverse, nelle quali possono venir riposti — sotto chiusura reciproca della Banca e del cliente — carte di valore, documenti, gioielli ecc., ecc.

La FILIALE dello STABILIMENTO DI CREDITO assume Depositi a risparmio verso libretti di versamento

(tenendo a carico dell' Istituto l'imposta rendita) e si occupa, oltre a tutte le altre operazioni di banca, anche dell'assicurazione di titoli

contro le perdite derivanti dalle estrazioni con la minima vincita.

mor

tresa moli ostac Aust ljudi ruku

taj d Ferdi većeg vjedn vali s zaklo preki

svojih